

ZAPISNIK

sa 64. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore, održane 12. februara 2019. godine

Sjednica je počela u 12.00 časova.

Predsjedavao je Predrag Sekulić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Genci Nimanbegu, Filip Vuković, Branko Čavor, Ana Nikolić, Boris Mugoša i Nikola Rakočević.

Poslanik Raško Konjević, zbog ranije preuzetih obaveza, najavio je odsustvo sa sjednice.

Na početku sjednica, poslanika Nikolu Rakočevića, u skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine, zamijenio je poslanik Milorad Vuletić.

Sjednici Odbora, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovao je Predrag Marković, direktor Fonda za zaštitu depozita.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Predsjednik Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

KONSULTATIVNO SASLUŠANJE

na temu „**FUNKCIONISANJE FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA NAKON UVOĐENJA STEČAJA U INVEST BANCII MONTENEGRO**“

* * *

- Zapisnici sa 58, 59, 60 ,61 62. i 63. sjednice Odbora usvojeni su bez primjedbi.

* * *

Predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, Predrag Sekulić podsjetio je da je na konsultativnom saslušanju na temu „Stanje u bankarskom sektoru Crne Gore“, koje je održano 15. januara 2019. godine, najavljeno održavanje sjednice na kojoj će se obaviti razgovor sa predstavnicima Fonda za zaštitu depozita (Fond). Ukazao je da je u skladu sa navedenim, od Fonda zatražena informacija o aktivnostima Fonda u pogledu realizacije obaveza koje se odnose na isplatu garantovanih depozita deponenata IBM banke, kao i informacija o izvršenim aktivnostima u proteklom i planiranim aktivnostima u narednom periodu. Tražena informacija je dostavljena 11. februara 2019. godine (zavedena pod brojem 00-63-7/19-2/1) i uredno proslijeđena članovima Odbora.

Polazeći od navedenog, dogovoreno je da direktor Fonda u uvodnom dijelu obavijesti članove Odbora o stanju, odnosno funkcionisanju Fonda nakon uvođenja stečaja u IBM banci, te da se nakon toga pristupi raspravi u formi postavljanja pitanja i dobijanja odgovora od direktora Fonda.

Direktor Fonda za zaštitu depozita, Predrag Marković, naveo je da su na zahtjev predsjednika Odbora za ekonomiju, finansije i budžet dostavili pisanu informaciju i da s obzirom na kratak rok i aktivnosti koje je u tom trenutku sprovodio Fond nijesu

detaljno obrazlagali svaki segment informacije. Podsjetio je da je osnovni cilj Fonda da zaštiti deponente od gubitka depozita ili dijela depozita deponenata u bankama, zatim očuvanje povjerenja deponenata i doprinos stabilnosti finansijskog i ukupnog bankarskog sistema. Naveo je da je kroz Izvještaj o radu za 2017. godinu Fond obezbijedio transparentnost svoga rada, kao i da je navedeni izvještaj razmatran na Odboru i na plenarnoj sjednici Skupštine Crne Gore. Ukazao je da će aktivnosti Fonda iz 2018. godine, takođe, biti predmet pažnje Odbora prilikom razmatranja Izvještaja o radu Fonda za 2018. godinu. Naveo je da su tokom prošle godine intezivirano sprovodili testiranja banaka kada je u pitanju isplata garantovanih depozita. S tim u vezi ukazao je da su testirajući spremnost banaka da isplate garantovane depozite, odnosno testirajući podatke o deponentima, depozitima i njihovim obavezama provjeravali spremnost Fonda za reakciju u slučaju nastanka zaštićenog slučaja, kompatibilnost njihovog softverskog rješenja sa kojim Fond vrši obračun, a banke isplatu garantovanog depozita. Istakao je da im je to mnogo pomoglo i da su spremno dočekali nastanak zaštićenog slučaja u IBM banci. Ukazao je da je u dostavljenoj informaciji naveden dio aktivnosti Fonda koje su sprovedene nakon nastanka zaštićenog slučaja, a odnose se prvenstveno na obavještanje deponenata o nastanku zaštićenog slučaja. Istog dana kada je Centralna banka Crne Gore (CBCG) dostavila rješenje o uvođenju stečaja u IBM banci Fond je objavio obavještenje deponentima o nastanku zaštićenog slučaja, zatim potpisali su memorandum sa stečajnim upravnikom o načinu dostavljanja podataka od strane stečajnog upravnika, njegovim obavezama i obavezama Fonda da izvršiti stečajnog upravnika nakon obračuna garantovanih depozita.

Takođe, ukazao je da su u međuvremenu na osnovu posebne procedure koja se sprovodi svake godine, a podrazumijeva predkvalifikacioni postupak za izbor banke isplatioca, pozvane da učestvuju sve banke iz sistema u Crnoj Gori. Nakon razmatranja dostavljenih ponuda odabrane su banke koje su ispunile stroge kriterijume koje je postavio Fond. Naveo je da su se kriterijumi odnosili na visoku likvidnost, visoku solventnost, visoku adekvatnost kapitala, kao i jednu posebnu karakteristiku da u zadnjih 12 mjeseci nijesu bile pod mjerama CBCG, te da su u skladu sa navedenim uputili poziv bankama da dostave finansijsku ponudu. Nakon čega su izabrali tri banke isplatioca i to: NLB banku, Hipotekarnu banku i Societe General Montenegro banku, sa kojima su potpisali ugovor i dogovorili način obuke njihovog osoblja. Ukazao je da su zaposleni u Fondu tokom nedelju dana sproveli obuku 73 radnika zaposlena u bankama počev od šalterskih službenika, vođa ekspozitura i filijala do direktora sektora, kako bi im prezentovali njihov softver, upotrebu navedenog softvera, aplikaciju za isplatu garantovanog depozita i dokumentaciju koja je neophodna svakom deponentu da preuzme garantovani depozit. Ukazao je da su nakon završene obuke mogli da objave početak isplate garantovanog depozita imajući u vidu da im je stečajni upravnik dostavio podatke o deponentima, depozitima i obavezama deponenata. Podsjetio je da su početak isplate objavili za 28. januar 2019. godine, kao i da je rok bio 29. januar 2019. godine i s tim u vezi ukazao da su imali četiri dana kako bi bazu sa pravim podacima stavili na raspolaganje bankama i izvršili određena uparivanja i usaglašavanja tako da su bili sigurni da će isplata početi 28. januara. Ukazao je da su u međuvremenu donijeli rješenja o isključivanju deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita, te da je 28. januara počela isplata

garantovanih depozita, kao i da su prije toga avansno uplatili određeni iznos sredstava bankama, odnosno da to rade svakog dana shodno tome koliko banke prethodnog dana isplate garantovanog depozita, što je i potpisano u ugovoru, da rade sa sredstvima Fonda. Naveo je da je prvog dana bilo puno deponenata, međutim imajući u vidu da je u Podgorici otvoreno deset područnih jedinica gužva se gotovo nije ni osjetila, takođe, narednih dana kada su se deponenti uvjerali da su njihovi depoziti sigurni i da ih čekaju na isplatnim mjestima u navedenim bankama, gužva se smanjila tako da se sada u prosjeku javlja deset deponenata dnevno.

Podsjetio je da su odmah po dobijanju rješenja od CBCG aktivirali posebne procedure Fonda koje se koriste za slučaj nastanka stečaja u nekoj banci, takođe, napomenuo je da je na navedenom slučaju radilo pet zaposlenih i direktor Fonda, kao i da svaki zaposleni ima detaljno uputstvo šta će iz svoje oblasti da radi i kako da se ponaša u odnosu na stečajnog upravnika, deponente i banke isplatioce. Naveo je da su prvih dana imali mnogo zahtjeva i mejlova, telefonskih poziva i stranaka koje su dolazile u Fond kako bi se interesovale za Atlas banku za koju nijesu nadležni. Vezano za IBM banku naveo je da je registrovano 2.960 deponenata od čega 1.585 deponenata ima depozit manji od 10 eura, a 730 deponenata ima depozit manji od 1 eura. S tim u vezi naveo je da ukupni depoziti iznose 39,86 miliona eura, isključeni depoziti 1,063 miliona eura, garantovani depoziti 22.333.240 eura, dospjele obaveze za 207 lica koja imaju veće obaveze od potraživanja iznose 4.373 miliona eura. Ukazao je da je zaključno sa 11. februarom 2019. godine isplaćeno 12,66 miliona eura ili 56,7% ukupne obaveze utvrđene po osnovu garantovanih depozita i podsjetio da je pregled isplata do dana dostavljanja dokumenta naveden u informaciji. Informisao je članove Odbora da je 530 deponenata preuzelo garantovani depozit što u prvom slučaju kada se govori o ukupnom broju deponenata čini oko 20% ukupnog broja, međutim kada se uzme u obzir broj deponenata koji ima depozit manji od pet eura onda je to preko 41%. Ukazao je da veliki broj deponenata rezidenata, pa i nerezidenata nakon dobijanja informacije da ne moraju doći po depozit u roku od 30 dana od početka isplate, se opredijelio da svoj garantovani depozit preuzme kada bude u Crnoj Gori na godišnjem odmoru. Ukazao je da su i u odnosima sa javnošću predstavili svrhu postojanja Fonda, a direktnim kontaktima sa klijentima IBM banke pa i drugih banaka pružili sve neophodne informacije i uputstva kako bi i domaći i strani deponenti imali sve neophodne informacije za preuzimanje garantovanih depozita. Ocijenio je da je ovakav tok isplate i informisanja javnosti značajno doprinio da se održi povjerenje u bankarski sistem. Prema informacijama banaka većina rezidenata ostavlja novac u bankama, nijesu mogli tačno izračunati koliko rezidenata i nerezidenata, na ukupnom nivou je oko 44% sredstava ostavljeno na računima u bankama. Naveo je da su na sastancima koje imaju sa predstavnicima banaka ocijenili da je isplata tekla po planu, kao i da su dogovorene dalje aktivnosti u cilju unapređenja posla. Ukazao je da Atlas banku nijesu tretirali u informaciji, te da će u cilju informisanja poslanika navesti nekoliko podataka. Garantovani depoziti u navedenoj banci iznose oko 93,5 miliona eura. Naveo je da su od početka kontrole, koje je sprovela CBCG, u ovim bankama, obustavili aktivnosti investiranja u državne zapise kako bi držali likvidna sredstva za eventualni nastanak zaštićenog slučaja. Takođe, naveo je da trenutno raspolažu sa 100 miliona eura likvidnih sredstava i mogućnošću da u sličaju nedostatka sredstava iskoriste 30 miliona koje imaju u kreditnoj liniji sa EBRD-om. Naveo je da je FZD, kada

je u pitanju stečajni postupak u Invest banci Montenegro (IBM), FZD u trećem redu prioriteta, a da su zahtjevi za isplatu potraživanja prva dva prioriteta, prema informacijama stečajnog upravnika mali, kao i da je ukupan iznos garantovanih depozita u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita 22.333.000 €. Imajući u vidu da je FZD isključio jedan broj deponenata koji imaju pravo žalbe, naveo je da će nakon okončanja postupaka u Upravnom sudu imati tačan iznos garantovanih depozita koji se može razlikovati za oko 422.000€ što je ukupan iznos isključenih depozita od strane FZD. Naveo je i da u FZD očekuju da se iz stečajne mase IBM-a može naplatiti između 12 i 14 mil € a ostatak nakon završetka stečajnog postupka. Osvrćući se na eventualni rizik uvođenja stečaja u Atlas banci, naveo je da bi FZD rasplolagao sa dovoljnim iznosom sredstava kako bi pokrio garantovane depozite bez povlačenja sredstava iz Evropske banke za obnovu i razvoj. U onosu na izbor banaka isplatioca od strane FZD, Marković je naveo da je u toku predkvalifikacioni postupak za izbor banke isplatioca i podsjetio da FZD svake godine bira banku isplatioca jer se podaci o adekvatnosti kapitala, solventnosti i likvidnosti iz godine u godinu mjenjanju. Istakao je da je postupak isplate mogao biti završen preko jedne banke ali da su se odlučili za isplatu preko tri banke koje su u svakom momentu spremne da završe posao radi bržeg i efikasnijeg postupka isplate sredstava. Direktor FZD je naveo da je FZD odgovorio zadatku i upitu javnosti prilikom sprovođenja postupka. Takođe, upoznao je Odbor da je težište aktivnosti FZD usmjereno na izradu novog Zakona o zaštiti depozita kao i Metodologiji obračuna premije na bazi rizika koje sprovodi sa Svjetskom bankom i izrazio očekivanje da će do kraja mjeseca biti završen konačan predlog zakona i upućen u dalju proceduru. Takođe, naveo je da će se navedenim aktima unaprijediti zaštita deponenata i depozita.

Poslanik Branko Čavor je pozitivnim ocjenio održavanje konsultativnog saslušanja imajući u vidu interesovanje javnosti povodom navedene problematike kao i iz razloga da Skupština Crne Gore i Odbor za ekonomiju, finansije i budžet ostvaruje svoju suštinsku ulogu nadzora. Istakao je da Odbor sada ima informaciju da je bankarski sistem stabilan, siguran i visoko likvidan o čemu govore ocjene i Savjeta Centralne banke Crne Gore a što može biti od značaja za dalji ekonomski napredak države. Naveo je da je država pokazala zrelost i spremnost da može da se nosi sa izazovima ove vrste onako kako nalažu zakoni i onako kako je realno ostvarivo. Polazeći od informacije koje je FZD dostavio članovima Odbora, bio je mišljenja da je Fond odgovorno, spremno, efikasno i transparentno uspio da realizuje posao na zadovoljstvo, u prvom redu, deponenata. Ukazao je na dobru organizovanost FZD i banaka isplatioca imajući u vidu da je već je isplaćeno oko 66% sredstava. Poslanika Čavora interesovalo je povjerenje građana u bankarski sistem i da li je bilo sredstava koje su deponenti IBM banke imali pravo da podignu a da su ih deponovali kod banaka isplatioca. Takođe, interesovala su ga pitanja koja su se odnosila na: rokove završetka postupka isplate garantovanih depozita i da li se u navedenom roku može očekivati da ni jedan deponent ne može ostati bez svojih sredstava; broj deponenata nerezidenata, kao i da li će u slučaju negativnog scenarija i stečaja u Atlas banci, FZD biti spreman da u potpunosti izvrši svoju obavezu i isplati sve garantovane depozite.

Direktor Fonda za zaštitu depozita (FZD) Predrag Marković je naveo da se situacija stečaja u jednoj od banaka u Crnoj Gori dešava prvi put u novije vrijeme i podsjetio je da je Crna Gora prije oko 15 godina imala stečaj u banci kada nije postojao Fond za zaštitu depozita, kao i ukazao da su ova, ili slična dešavanja u svijetu uobičajena. Naveo je i da je značajan broj deponanata pokazao povjerenje u bankarski sistem imajući u vidu da je oko 44% depozita ostalo na računima banaka isplatioca kao i da to ne znači da deponenti koji su podigli svoj novac u gotovini nijesu isti deponovali kod banaka koje nijesu banke isplatioci. Takođe, ukazao je da se 86% fizičkih lica javilo za isplatu garantovanih depozita nerezidenata kao i da je oko 14% neobavješteno. U odnosu na rok za isplatu garantovanih depozita naveo je da se deponenti u roku od 3 godine mogu obratiti bankama isplatiocima a od završetka tog roka, u roku od 7 godina FZD-u, kako bi mogli ostvariti svoja prava. Konstatujući da je krajnji rok zastarijevanja deset godina, iskazao je mišljenje da se navedenih hiljadu deponenata neće javiti jer su prelaskom banke iz Pljevalja ostali evidentirani na računima sa iznosom manjim od jednog eura i nijesu izbrisani iz evidencije banke, te procenti koji govore o broju isplaćenih deponenata nijesu realni ukoliko ne elimišemo deponenata koji svakako imaju pravo, u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita i Zakonom o zaštiti potrošača, da traže svaki cent u bankama isplatiocima i od Fonda. Takođe, saopštio je da je iznos garantovanih depozita koje deponenti imaju u Atlas banci oko 93,5 mil. eura, te kada se uporede sa sredstvima Fonda, čak i u situaciji da svi deponenti istog dana zatraže isplatu, postoje obezbijedena sredstva za isplatu tih garantovanih depozita. Ukazao je da bi očekivanja bila da će dinamika isplata biti slična kao i u IBM banci, te da će deponenti u prvoj nedelji preuzeti 50% a onda će se čekati određeni vremenski period. Stoga, neće biti potrebno odjednom angažovati ukupan iznos od 93,5 mil. Eura, zbog čega Fonda prebacuje bankama tačan iznos koji one zahtjevaju u datom trenutku, određen prema broju klijenata koji se jave za isplatu.

Takođe, saopštio je da se svaka isplata koja se desi u bankama isplatiocima evidentira u sistemu Fonda, slično kartičnom poslovanju, odnosno unutar Fondovog softvera dobija se poruka o banci, deponentu, vremenu i iznosu isplate. U skladu sa tom evidencijom, koja se obavlja na dnevnom nivou, vrši se knjiženje razduživanja banaka za isplatu ovih deponenata i do sada ne postoji nijedan prigovor, ali se može očekivati da lica koja su isključena iz sistema isplate pokrenu postupak pred sudom, prema čemu će se Fond blagovremeno odrediti. Ukazao je da iako postoje neke poteškoće koje su toliko zanemarljive da nisu ni evidentirane jer klijenti nijesu podnosili prigovore, poput zahtjeva za isplate depozita u švajcarskim francima ili dolarima iako je po zakonu moguća jedino u eurima, generalno Fond, u ovoj fazi realizacije isplata, nema problema u obavljanju svoje funkcije. Obavijestio je Odbor da je u toku postupak obrade podataka i načina isplate za 30 stalnih lica nerezidenata, te da je mišljenja da će se u narednim danima uspostaviti dogovor i sa njihovim predstavnicima. Ocijenio je da će se u ovom periodu, kada je Fond u obavezi da stečajnom upravniku dostavi „informaciju o isplaćenim garantovanim depozitima zaključno sa 28. februarom 2019. godine“, realizovati oko 65% obaveza dok će preostali dio čekati do rokova koji su određeni za javljanje deponenata.

Poslanik Boris Mugoša, ocijenio je značajnim pokretanje rasprave na navedenu temu jer se finansijski sistem nalazi pred ozbiljnim izazovom u vezi sa isplatama

garantovanih depozita i ulogama institucija sistema, prije svega Fonda, ali i poslovnih banaka koje su dobile povjerenje da isplaćuju depozite, da taj posao obave ozbiljno, odgovorno i na efikasan način. Polazeći od informacija saopštenih od strane direktora Fonda, ocijenio je da treba da postoji zadovoljstvo u pogledu efikasnosti sistema da odgovori ovom problemu, kao i činjenici da značajan dio depozita građana ostaje u bankarskom sistemu što ukazuje na postojanje povjerenja građana, a shodno tome i stabilnost sistema, iako je ovaj događaj doveo isto u pitanje. U cilju dobijanja tačnih i preciznih informacija, a kako bi se izbjeglo plasiranje netačnih podataka od strane pojedinaca u javnosti, poslanik Mugoša postavio je sljedeća pitanja: da li isplata garantovanih depozita građane košta i jedan euro, da li zbog tih isplata nastaje trošak za Budžet Crne Gore, na koji način Fond za zaštitu depozita formira portfolio svojih sredstava i odakle prikuplja svoja sredstva, da li će se i kada maksimalni iznos garantovanih depozita koji je trenutno 50.000 eura povećati, kao i zatražio da se ponovo saopšti rok do kojeg deponenti mogu podići svoja sredstva. Ocijenio je da je u cjelokupnom procesu najvažnije da javnost dobija tačne informacije, te da je u tome dodatna odgovornost i obaveza svih, a posebno institucija sistema da konstantno obavještavaju javnost o ovim pitanjima tj. deponente o njihovim pravima.

Na kraju izlaganja istakao je svoje zadovoljstvo načinom na koji Fond realizuje svoje aktivnosti, ukazujući da se te aktivnosti sprovode sa skromnom kadrovskom strukturom u smislu kvantiteta, kao i ocijenio da su poslovne banke, takođe, odgovorile izazovu na pravi način.

Direktor FZD, Predrag Marković, saopštio je da do sada nije navodio informaciju koliko ovaj postupak košta, te u vezi sa tim ukazao da se predkvalifikacioni postupak sprovodi po tenderskoj proceduri koja zahtijeva određene kriterijume koje moraju ispuniti banke da bi ušle u postupak izbora banke isplatioca, dok se dio koji se odnosi na finansijske ponude vrši po hitnom postupku bez tendera. Takođe, saopštio je da je Fond odredio iznos od 10.000 eura za plaćanje banci ili bankama koje vrše usluge isplate, i taj iznos banke su međusobno podijelile, te da je upravo toliki trošak postupka. Informisao je Odbor da je Fond morao unaprijediti svoj informacioni sistem, dio koji se tiče elektro-energetskog snabdijevanja i zakupa telefonskih posebnih linija, te da Fond mora rezervisati tu specijalnu liniju za naredne tri godine i godišnjim budžetima planirati potrebna sredstva po tom osnovu. Istakao je da deponenti nemaju troškova u ovom postupku ukoliko kod banke isplatioca preuzimaju garantovani depozit i ukoliko kod te banke preuzimaju 10.000 eura u gotovom novcu i najave podizanje tog novca za naredni dan, što zavisi od politike banke isplatioca. Takođe, istakao je da ukoliko deponenti prenose sredstva na drugu banku, što predstavlja njihov izbor, moraju platiti transakciju koja je jednaka uplati bilo koje druge obaveze, te da je isti slučaj i ukoliko deponenti žele da garantovane depozite prenesu u inostranstvo.

S druge strane, ukazao je da je budžet države posljednja istanca koju bi Fond, u slučaju nedostatka sredstava, pokrenuo za isplatu garantovanih depozita. Međutim, istakao je da Fond ima normalan način prihodovanja sredstava preko naplate godišnje premije koja se plaća u četiri rate na kraju svakog kvartala i koja je za prethodnu godinu iznosila 16,6 mil. eura, dok se za tekuću godinu procjenjuje iznos malo iznad nivoa prethodne godine jer je očigledan rast depozita u prvom mjesecu ove godine, a

koji na nivou sistema iznosi oko 6mil. eura, uz izuzeća od 40 mil. eura iz Atlas banke i IBM banke. Ocijenio je da nije poljuljano povjerenje i da je evidentan rast depozita koji predstavlja za Fond porast osnovice za obračun, po osnovu čega se očekuje i veći iznos premije za ovu godinu. Imajući u vidu porast ukupnih depozita, a samim tim i porast osnovice za naplatu premije Fondu, očekuje da će imati veći iznos premije u 2019. godini. S tim u vezi, naveo je da je prva rata naplaćena u iznosu od oko 4,4 mil. eura, i da se očekuje da će ukupan iznos preći 17 mil. eura u 2019. godini. Dalje, naveo je da prethodno navedeno govori u prilog konstataciji da nije poljuljano povjerenje deponenata u bankarski sistem, te da bi uz planirani rast depozita, ovaj iznos mogao dostići i 18 miliona eura. U odnosu na sredstva Fonda, ukazao je da potencijalni izvor predstavlja vanredna premija, te da je, iako je ova premija dodatno opterećenje za banke, u slučaju nedostatka sredstava, neophodno učiniti sve kako bi sistem ostao stabilan. S tim u vezi, izrazio je nadu da do uvođenja vanredne premije neće doći, ni u kom slučaju, u 2019. godini. Uz to, naglasio je da Fond raspolaže sa 30 mil. eura rezerve iz aranžmana sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, te da Fond „drži“ ovaj aranžman, koji je operativan na prvi poziv u roku od 3 ili 4 dana, do kraja godine. Naveo je, zatim, da 100 mil. eura likvidnih sredstava na računima Fonda garantuju da bi i najlošiji scenario u Atlas banci bio u potpunosti servisiran, te da ne postoji bojazan da li će Fond odgovoriti zadatku i da li će biti problema sa zaduženjem u budžetu. U slučaju kolapsa bankarskog sistema, ukazao je i na mogućnost emisije hartija od vrijednosti. Podsjetio je, takođe, da u slučaju nastanka velike finansijske krize, postoji mogućnost da Centralna banka i Vlada aktiviraju određene planove, te istakao da je već jednom postojala prilika da se vidi kako to izgleda. U odnosu na takvu kriznu situaciju u kojoj bi sredstva za garantovane depozite bila isplaćena iz budžeta države, pojasnio je, Fond bi i u tom slučaju ovaj iznos morao da vrati, na teret budućih priliva po osnovu prethodnih. Direktor Fonda, istakao je da je u pripremi novi zakon o zaštiti depozita, te da je izrada istog u finalnoj fazi. Naveo je da će novim zakonom nivo garantovanih depozita biti usaglašen sa nivoom garantovanih depozita u okviru Evropske unije, danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kao i da je ovakvo prelazno rješenje prihvaćeno i od strane Svjetske banke i od Evropske komisije.

Podsjetio je i da je, prije podizanja garantovanih depozita na nivo od 50.000 eura, ovaj iznos bio na nivou od 20.000 eura, i da je put ka Evropskoj uniji bio razlog da se ovaj iznos podigne, te ocijenio da je sadašnji nivo, za prilike u Crnoj Gori, dovoljan. Imajući u vidu da se sa ulaskom u Evropsku uniju otvara i tržište radne snage, tržište kapitala i kretanja ljudi, ocijenio je potrebnim da garantovani depozit bude na nivou od 100.000 eura. Ukazao je da u nekim državama postoje i volontarni fondovi, u kojima asocijacije banaka imaju obavezu da isplate kompletne garantovane depozite deponentima, te da je nekoliko država u Evropskoj uniji uvelo takvu obavezu. Ocijenio je i da visina garantovanih depozita od 100.000 eura predstavlja iznos o kome je teško razgovarati sa nivoom prosječnog građanina, naglasivši da zaštita deponenata, odnosno njihovih depozita, nije uvedena da bi se štiti neko ko ima veliki iznos sredstava, te da deponenti sa velikim iznosom sredstava treba da znaju kako da upravljaju tim sredstvima. Pojasnivši da iznos od 50.000 eura, odnosno 100.000 eura, predstavlja garanciju za male deponente, ukazao je da je prosjek takvih depozita u Crnoj Gori oko 14.000, ako se izuzme 30% deponenata koji su prisutni „kao evidencija“ u bankarskom sektoru. Naveo je i da u tu svrhu, Fond za zaštitu depozita poručuje

deponentima da je iznos do 50.000 eura siguran depozit i da, ukoliko se posjeduje više sredstava od toga, treba ih podijeliti u više banaka, s obzirom da navedeno predstavlja garantovani iznos zaštite sredstava u svakoj od banaka na ime jednog lica, a u slučaju stečaja, sve preko ovog iznosa ide u stečajnu masu.

Poslanika Borisa Mugošu, interesovalo je da li 22 mil. eura koji treba da budu isplaćeni predstavljaju sredstva Fonda dobijana od banaka po osnovu premija koje su banke shodno zakonu dužne da uplaćuju, a ne iznos iz budžeta Crne Gore.

Direktor FZD, Predrag Marković, kazao je da od 2006. godine, kada je naplaćena početna premija bankama koje su postale članice Fonda za zaštitu depozita, banke plaćaju premije. Istakao je da je Vlada Savezne Republike Njemačke preko Njemačke razvojne banke KfW-a, 2007. godine donirala iznos od 2,8 mil. eura sa kamatama u smislu početne dokapitalizacije i 500.000 eura za tehničku pomoć, radi sprovođenja projekta uvođenja sistema za zaštitu depozita, kroz 3 godine. Takođe, ukazao je da je Fond imao pomoć i od strane Ministarstva inostranih poslova Velike Britanije, u donaciji računarske opreme, koja je u vrijeme donacije vrijedila oko 15.000 funti, i da je navedena oprema odavno amortizovana. Ukazao je da su to jedine donacije koje je Fond imao od osnivanja. Naveo je da je na računu Fonda i dio prihoda koje je imao po osnovu investiranja sredstava. Prethodno navedeno, naplata premija i investiciona aktivnost Fonda, predstavlja izvore iz kojih su isplaćeni garantovani depoziti. S tim u vezi, naglasio je da Crnu Goru sa stanovišta ukupnog sistema isplata košta 22 miliona eura, ali ne direktno budžet ni građane.

Poslanika Filipa Vukovića, interesovalo je da li ima i da li će biti isplatno mjesto u nekoj od filijala banaka koje posluju na teritoriji Opštine Pljevlja. Ukazao je da je Pljevaljska banka postala IBM i da iz tog razloga ima puno deponenata sa teritorije Opštine Pljevlja. Naveo je i da Atlas banka posluje u Pljevljima, te iskazao mišljenje da će ova banka otići u stečaj, izazivši sumnju da će se naći investitor koji bi želio da izvrši dokapitalizaciju. Interesovalo ga je da li će građani Pljevalja morati da dođu u Podgoricu ili neki drugi grad radi preuzimanja, odnosno isplate sredstava koja im pripadaju. Interesovalo ga je struktura isplatnih redova, u slučaju stečaja.

Direktor FZD, Predrag Marković, ukazao je da kada se bira banka isplatioc, jedan od kriterijuma je i postojanje organizacionih jedinica u mjestima u kojima je banka poslovala banka koja je otišla u stečaj i naveo je da je IBM imala jednu poslovnu jedinicu. Takođe, naveo je da u slučaju pretpostavljenog slučaja stečaja u Atlas banci, izbor banke/i isplatioca bi morao biti takav da pokrije svaku organizacionu jedinicu Atlas banke. U odnosu na pitanje u vezi sa isplatnim redovima, ukazao je da su u prvom isplatnom redu država i Centralna banka po osnovu garancija za date kredite ili garancija prema banci, te da po osnovu informacija od strane stečajnog upravnika toga nema. U drugom isplatnom redu su obezbjeđena potraživanja koja se tiču rada stečajne uprave i sl. što je okvirno oko 200 hiljada eura. Sve ostalo spada u treći red prioriteta, i da Fond stupa na mjesto deponenata kojima je obračunat garantovani depozit nevezano za to da li će taj depozit u momentu zahtjeva Fonda biti isplaćen ili ne. Ukazao je da u četvrti red prioriteta spadaju deponenti kojima je isplaćen

garantovani depozit a imali su iznad 50 hiljada eura. Ponovio je da je značajno da „mali“ deponenti štede u banci do 50 hiljada eura.

Predsjednik Odbora, Predrag Sekulić, zaključio je da je ovo saslušanje, uz saslušanje obavljeno prethodnog mjeseca sa predstavnicima Centralne banke Crne Gore, članovima Odbora i ukupnoj javnosti, deponentima i ostalima pružilo korisne informacije, kako u pogledu stabilnosti finansijskog sistema, tako i pogledu funkcionisanja institucija koje rade u okviru ovog sektora.

* * *

Sjednica je završena u 13.10 časova.

* * *

Sastavni dio zapisnika čini audio zapis sa sjednice.

* * *

Broj: 00-63-7/19-

SEKRETAR SEKRETARIJATA ODBORA
Demir Mujević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA
Predrag Sekulić, s.r.